

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ ЗА ЗАКОННІСТЮ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ

Миронюк Р.В.,

д.ю.н., доцент, професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

У статті досліджено комплекс повноважень прокурора як учасника адміністративно-деліктного процесу, визначено порядок їх реалізації щодо здійснення нагляду за законністю адміністративного затримання особи, систематизовані рекомендації з удосконалення їх реалізації. Зокрема, запропоновано більш детально визначити в КУпАП порядок реалізації окремих повноважень прокурора в адміністративно-деліктному процесі, зазначено необхідність визначити сутність, мету та завдання діяльності прокуратури в означеному виді процесуальної діяльності.

Ключові слова: адміністративно-деліктний процес, прокурор, повноваження, адміністративне затримання особи, нагляд за законністю адміністративного затримання особи.

Миронюк Р.В. / РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОЦЕССУАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ОРГАНОВ ПРОКУРАТУРЫ ПО ОСУЩЕСТВЛЕНИЮ НАДЗОРА ЗА ЗАКОННОСТЬЮ АДМИНИСТРАТИВНОГО ЗАДЕРЖАНИЯ ЛИЦА / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

В статье исследован комплекс полномочий прокурора как участника административно-деликтного процесса, определен порядок их реализации по осуществлению надзора за законностью административного задержания лица, систематизированы рекомендации по усовершенствованию их реализации. В частности, предложено более подробно определить в КУоАП порядок реализации отдельных полномочий прокурора в административно-деликтном процессе, отмечена необходимость определить сущность, цели и задачи деятельности прокуратуры в рассматриваемом виде процессуальной деятельности.

Ключевые слова: административно-деликтный процесс, прокурор, полномочия, административное задержание лица, надзор за законностью административного задержания лица.

Myronyuk R.V. / IMPLEMENTATION OF PROCEDURAL COMPETENCE OF PROSECUTORS TO OVERSEE THE LEGALITY OF ADMINISTRATIVE DETENTION / Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Ukraine

This article explores the complex of office as attorney-user administrative tort process is a procedure for their implementation to oversee the legality of administrative detention, systematic recommendations for improving their implementation.

Indicated that the main function of prosecutors investigated in the form of procedural activity is supervision of the observance of laws in the application of administrative responsibility of administrative tort jurisdiction. The implementation of this function prosecutor in administrative tort process is carried out in the following forms: first, the prosecutor is an entity authorized to draw up reports on administrative violations by subordinate matters; second, the prosecutor may pass resolutions on administrative violations; thirdly, if the prosecutor in the case of an administrative offense shall be heard its conclusion; fourth, the prosecutor may make submissions to the ruling in the case of an administrative offense within ten days after its removal; fifthly, the prosecutor in accordance with Art. 23 of the Law «On Prosecution» can make a submission to the authority of administrative tort jurisdiction with the requirement to eliminate violations of law, the causes and conditions that led to (including the illegal administrative detention, review and withdrawal of things, vehicle suspension of driver driving, etc.); and demanding the prosecution of persons to administrative responsibility; sixthly, takes a decision to open criminal proceedings (including information on the crime to a single register of criminal violations) if in the case of administrative violation is found to have signs of violating a criminal offense.

A more detail in order to determine the CAO implementation of certain powers of the prosecutor in administrative tort process, it is necessary to determine the nature, purpose and objectives of the prosecutors in the defined form of procedural activities.

Key words: administrative tort process, prosecutor, authority, administrative detention, supervision over the legality of administrative detention.

Актуальність теми. Одним із суб'єктів, які забезпечують нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів при провадженні в справах про адміністративне правопорушення, є прокурор. Відповідно до статті 250 КУпАП прокурор має право: порушувати провадження у справах про адміністративні правопорушення; ознайомлюватися з матеріалами справи; перевіряти законність дій органів (посадових осіб) при провадженні у справі; брати участь у розгляді справи; заявляти клопотання; давати висновки з питань, що виникають під час розгляду справи; перевіряти правильність застосування відповідними органами заходів впливу за адміністративні правопорушення; оскаржувати постанову і рішення по скарзі в справі про адміністративне правопорушення, а також вчиняти інші, передбачені законом дії [1]. Формою реагування прокурора на виявлені порушення закону з вимогою (вимогами) щодо усунення порушень закону, причин та умов, що їм сприяли, притягнення осіб до передбаченої законом відповідальності, відшкодування шкоди, скасування нормативно-правового акта, окремих його частин або приведення його у відповідність до закону, припинення незаконних дій чи бездіяльності посадових і службових осіб на сьогодні

є «подання», а не «протест», як це передбачалося раніше діючим законом [2]. І відтепер подання прокурора є також підставою для перегляду справи про адміністративне правопорушення, що мало наслідком внесення змін у назву глави 24 КУпАП. Значні повноваження в провадженні у справах про адміністративні правопорушення дає прокурору стаття 5 Закону України «Про прокуратуру» [3]. Відповідно до вказаних вище законодавчих актів прокурор може істотно впливати на сам порядок провадження, а також на результати справи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, вказує, що правовий статус прокурора як учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення в законодавстві в цілому та КУпАП зокрема не має чіткого абрису; підстави участі прокурора на різних стадіях провадження у справах про адміністративні правопорушення є розпорошеними, тобто визначені в різних розділах КУпАП [4, с. 166; 5, с. 86; 6, с.75–81; 7, с. 94–98]. Така ситуація значно ускладнює правозастосовну практику.

Тому завданнями даної наукової статті є здійснення аналізу підстав і порядку участі прокурора у справах про

адміністративні правопорушення, з'ясування вад такої діяльності та виокремлення шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Однак перед тим, як проаналізувати порядок реалізації окремих повноважень прокурора в адміністративно-деліктному процесі, необхідно визначити сутність, мету та завдання діяльності прокуратури в означеному виді процесуальної діяльності. Визначення сутності діяльності прокуратури в даному виді процесу нерозривно пов'язано з вирішенням питання, що протягом тривалого часу є предметом пильної уваги представників інших процесуальних наук – цивільного і кримінального процесів, а саме: чи виступає прокурор у процесі як сторона або представник сторони з метою захисту її інтересів чи як особливий представник, захисник інтересів держави. Це питання видається нам дуже важливим з урахуванням оновлення кримінально-процесуально-го, а згодом і адміністративно-деліктного законодавства.

Відповідно до функцій прокуратури, визначених у ст. 121 Конституції України і ст. 5 Закону «Про прокуратуру» (дія якого поширюється до 25 квітня 2015 року), можна зробити висновок, що участь прокурора в адміністративно-деліктному процесі зумовлена, по-перше, представництвом інтересів громадянина або держави в суді у випадках розгляду справ про адміністративні правопорушення; по-друге, наглядом за додержанням законів при застосуванні заходів адміністративної відповідальності органами адміністративно-деліктної юрисдикції [8]. Однак вже з квітня 2015 року, тобто після набуття чинності новим Законом України «Про прокуратуру», прийнятим 14 жовтня 2014 року, участь прокурора в адміністративно-деліктному процесі буде обмежена виключно функціями представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом [9], однак деякі повноваження прокуратури щодо здійснення нагляду за законністю застосування заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, в цьому законі збережені.

Наразі, до набуття чинності норм нового Закону, найбільше спорів як на науковому, так і правозастосовному рівні викликає питання представництва інтересів громадянина або держави під час розгляду справи про адміністративне правопорушення. Чинним законодавством, а саме ст. 36-1 Закону «Про прокуратуру», визначено дві підстави представництва прокуратурою інтересів громадян та держави під час розгляду даної категорії справ: 1) підставою представництва в суді інтересів громадянина є його неспроможність через фізичний стан, недосягнення повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження; наявність таких підстав має бути підтверджена прокурором шляхом надання суду відповідних доказів; 2) підставою представництва в суді інтересів держави є наявність порушень або загрози порушень інтересів держави. Однозначного, на нашу думку, сприйняття потребує така функція прокуратури, як представництво інтересів держави в суді, яка набула свого розширеного тлумачення в новому Законі.

Питання захисту державного (публічного) інтересу є новими для правової науки в цілому та адміністративно-правової науки зокрема. На наш погляд, державний (публічний) інтерес знаходить свій прояв і спрямований на дотримання такого стану суспільних відносин, які відображають не тільки державну волю, а й волю всіх членів суспільства. Можна казати про те, що така воля знайшла свій прояв та закріплення в Основному Законі держави – Конституції України. Вважаємо, що державний інтерес об'єктивізується у підтримці такого стану суспільних відносин, які би повною мірою відповідали конституційним засадам правового регулювання та забезпечували баланс інтересів усіх членів суспільства в їх взаємовідносинах

між собою та державою в особі її органів та посадових осіб, а також реалізацію державної політики в усіх сферах суспільного життя. Державний інтерес у світлі демократичних зрушень у нашій країні повинен трансформуватись у поняття «публічний інтерес», яке є збірним поняттям, що має тлумачитись як інтереси конкретного громадянина, окремої групи громадян та суспільства в цілому, які спрямовані на дотримання прав і свобод громадян, створення умов для їх повноцінної реалізації в межах та в порядку, передбаченому законами. Тому інтереси державні не слід відривати від інтересів конкретних громадян, і їх представництво повинно здійснюватись прокуратурою на однакових засадах та пропорційно. Однак тут потребують чіткого розмежування поняття представництва публічних чи приватних інтересів прокуратури. Адже згідно з чинним законодавством (Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») представлення (захист) приватних інтересів громадян покладено на органи адвокатури [10]. А, відповідно, прокуратура як державний орган, який фінансується з державного бюджету за рахунок податків громадян, не може обслуговувати інтереси приватних осіб. Саме ця проблема і зумовила необхідність реформування законодавства про прокуратуру. І вже в основу нового Закону України «Про прокуратуру» закладено принцип розподілу приватного та публічного (державного) представництва, відповідно до якого представництво публічних (державних) інтересів здійснює прокуратура, а представництво приватних інтересів – адвокатура. Таким чином, у Законі «Про прокуратуру» уточнено підстави участі прокурора в інтересах громадян; зокрема, воно може здійснюватись у випадках, якщо останній неспроможний самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність при підтвердженні прокурором наявності таких обставин шляхом надання суду відповідних доказів, а також у випадку заподіяння громадянину шкоди внаслідок вчинення кримінального правопорушення чи іншого суспільно небезпечного діяння, передбаченого законом про кримінальну відповідальність [10].

Наступною функцією прокуратури в досліджуваному виді процесуальної діяльності є нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів адміністративної відповідальності органами адміністративно-деліктної юрисдикції. Це найбільш широка функція прокуратури, яка в цілому і визначає компетенцію органів прокуратури в межах адміністративно-деліктного процесу. Реалізація зазначеної компетенції прокурора в адміністративно-деліктному процесі здійснюється в таких формах: по-перше, прокурор є суб'єктом, що відповідно до ст. 255 КупАП уповноважений складати протокол про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 4 ст. 184, ст. 185-4, ч. 2 ст. 185-6, ст. 185-8, 185-11 КупАП, відповідно до підвідомчості; по-друге, прокурор може виносити постанови у справі про адміністративне правопорушення (ст. 24 Закону України «Про прокуратуру»); по-третє, у разі участі прокурора в розгляді справи про адміністративне правопорушення заслуховується його висновок (ст. 279 КупАП); по-четверте, прокурор може внести подання на постанову у справі про адміністративне правопорушення упродовж десяти днів з дня її винесення (ст. 290 КупАП); по-п'яте, прокурор відповідно до ст. 23 Закону «Про прокуратуру» може внести подання до органу адміністративно-деліктної юрисдикції та умов, що їм сприяли (в тому числі щодо незаконного адміністративного затримання особи, огляду та вилучення речей, транспортногo засобу, відсторонення водія від керування транспортним засобом та ін.); а також з вимогою про притягнення осіб до адміністративної відповідальності; по-шосте, приймає рішення про відкриття провадження в кримінальній справі (внесення інформації про вчине-

ний злочин до єдиного реєстру кримінальних порушень) у випадку, якщо при розгляді справи про адміністративне правопорушення буде виявлено, що в порушенні є ознаки кримінального правопорушення (ст. 253 КУпАП).

Такий різнобічний прояв адміністративно-деліктної юрисдикції прокурора став причиною того, що в КУпАП відсутня норма, яка хоча б у загальному вигляді визначала правовий статус прокурора в адміністративно-деліктному процесі. Вважаємо, що це є вадою законодавства, яка потребує виправлення, а отже, необхідно більш детально визначити правовий статус прокуратури в адміністративно-деліктному процесі в ст. 250 КУпАП.

Одними з найбільш суттєвих адміністративно-юрисдикційних повноважень прокурора є узгодження права застосування та оцінка законності застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Перш за все це пов'язано із застосуванням адміністративного затримання особи, огляду та вилучення документів та речей. Узгодження права застосування адміністративного затримання особи полягає в тому, що в окремих випадках, визначених ст. 263 КУпАП, коли в органа адміністративно-деліктної юрисдикції є законні підстави застосування адміністративного затримання понад три години (загального строку), він зобов'язаний письмово повідомити про підстави та час затримання прокурора протягом двадцяти чотирьох годин з моменту затримання. Вивчення матеріалів прокурорських перевірок щодо застосування адміністративного арешту продемонструвало певні вади. Зокрема, процесуальною вадою є те, що в законодавстві не визначено процесуальну форму повідомлення прокурора про застосування адміністративного затримання до особи протягом трьох годин; виявлено, що в більшості випадків прокурору надсилались копії протоколів адміністративного затримання особи понад три години. Найбільшим порушенням законодавства взагалі є ігнорування вимоги надіслання повідомлення прокурору про затримання особи, особливо коли таке триває не більше однієї доби; більш того, протокол затримання в таких випадках взагалі не складається. Сутність же самого повідомлення прокурора про адміністративне затримання особи полягає в тому, щоб у прокурора була змога перевірити законність застосування такого заходу та вжити відповідних заходів прокурорського впливу з метою недопущення порушення прав і свобод затриманого.

Частими порушеннями порядку та умов адміністративного затримання є відмова або ненадання можливості затриманому повідомити про це родичів затриманої особи. Особливої уваги з боку прокурора потребує, на наш погляд, здійснення адміністративного затримання стосовно неповнолітніх. Як показує практика, далеко не завжди про факт адміністративного затримання повідомляються батьки неповнолітніх або особи, які їх замінюють. Поширені й порушення процесуального оформлення здійснення цього заходу. Насамперед це стосується вимог щодо оформлення відповідного протоколу. Як свідчить практика, найбільш поширеним порушенням є нечітке формулювання мотивів затримання, іноді ж такі мотиви і зовсім у протоколі не вказуються. Особливої уваги потребує дотримання термінів адміністративного затримання. Прокурорам слід звертати увагу на відображення в протоколі затримання часу затримання, оскільки ці важливі дані не завжди вказуються в протоколах. Ця обставина значною мірою ускладнює перевірку законності дотримання термінів адміністративного затримання. Цілком підтримуємо позицію О.В. Агєєва щодо того, що в полі зору прокурора повинні бути й питання, пов'язані з реалізацією доставляння порушника, особливо коли законодавством чітко не визначені строки адміністративного доставляння особи [4, с. 86]. Досліджуючи порядок здійснення працівниками міліції адміністративного доставляння особи, зазначимо, що попри відсутність у законодавстві чітких

термінів адміністративного доставляння особи, у правозастосовній практиці працівники міліції керуються нормами Інструкції з організації роботи чергових частин МВС України [11], відповідно до п. 6 якої розгляд обставин щодо правопорушників, які доставлені до чергової частини працівниками ОВС або громадянами, проводиться працівниками добового наряду або іншим працівником за дорученням начальника ОВС негайно в окремій кімнаті, яка своїм обладнанням не пригнічує їх честь та гідність, але не більше трьох годин із моменту їх доставляння до чергової частини. Таким чином, слід констатувати, що в цій нормі строк, на який може бути доставлена особа, що підозрюється у вчиненні правопорушення, за відсутності законодавчого його регулювання встановлюється підзаконним нормативним актом, що, на нашу думку, недопустимо. Отже, для виправлення такої правової ситуації пропонуємо строк адміністративного доставляння особи визначити у ст. 259 КУпАП, доповнивши її ч. 1 нормою такого змісту: «Адміністративне доставлення особи для складання протоколу про адміністративне правопорушення може тривати не більше однієї години з моменту її фактичного доставлення».

При здійсненні адміністративного затримання у строк понад три години, на нашу думку, повинні дотримуватися такі вимоги. По-перше, адміністративне затримання не повинно підмінятися затриманням підозрюваного у вчиненні злочину, що не може тривати більше сімдесяти двох годин. Неузгодженість адміністративно-деліктного та кримінального законодавства щодо строків та приводів адміністративного затримання та затримання підозрюваного у вчиненні злочину призводить до суттєвих порушень законодавства, про що свідчать матеріали прокурорського нагляду за дотриманням законності у провадженні кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення. Зокрема, у разі необхідності затримання підозрюваного у вчиненні злочину, коли у строк сімдесят дві години органам досудового слідства не вдалось зібрати докази для порушення кримінальної справи, а звільнення особи є недоречним через явну причетність до вчинення злочину, складається протокол, наприклад, про злісну непокору законній вимозі працівника міліції або нецензурну лайку у громадському місці, що кваліфікується як дрібне хуліганство. З огляду на ч. 4 ст. 263 КУпАП вчинення даних правопорушень є підставою для адміністративного затримання особи до розгляду справи суддею або начальником органу внутрішніх справ. У такий спосіб подовжується строк затримання особи, що підозрюється у вчиненні злочину, засобами адміністративно-деліктного законодавства. На такі факти вказують результати перевірки дотримання законності утримання осіб в установах ОВС, проведеної Генеральною прокуратурою України у 2009 р., якими було виявлено непоодинокі випадки адміністративного затримання осіб понад одну добу за вчинення злісної непокори законній вимозі працівників міліції без повідомлення прокурора та направлення до суду для притягнення до відповідальності. У процесі перевірки було встановлено, що дані особи затримувались за вчинення злочину і 72-годинний строк їх затримання в кримінально-процесуальному порядку сплинув. За даними фактами прокуратурою були винесені письмові приписи про усунення порушень закону [12].

Слід зауважити, що у ході реалізації адміністративного затримання не завжди виправдане й застосування іншого заходу забезпечення провадження – особистого огляду й огляду речей. Уявляється, що реалізація цих заходів повинна стати об'єктом пильної уваги прокурорів, оскільки йдеться про найважливіші права громадянина – право на повагу його гідності і право на особисту недоторканність. Практика показує, що права громадян при здійсненні адміністративного затримання, особистого огляду й огляду речей нерідко порушуються. Це знаходить своє вираження

в тому, що зазначені заходи застосовуються без достатніх на те законних підстав. При здійсненні даних заходів порушуються процесуальні норми, що регламентують порядок їх реалізації. Зокрема, при проведенні особистого огляду нерідко відсутні поняті, участь яких законодавець визнає обов'язковим, або до протоколу вносяться дані осіб, що насправді не були присутні при проведенні особистого огляду. Відомі й випадки, коли огляд речей працівниками міліції здійснювався прямо на багатолюдних вулицях, без будь-яких законних підстав.

При здійсненні наглядової діяльності особливу увагу слід приділяти питанням, що стосуються обґрунтованості даного заходу забезпечення провадження, а також процесуальним аспектам її реалізації. Зокрема, це стосується протоколу вилучення речей і документів. Нерідко в протоколах вилучення або в протоколах про адміністративні правопорушення дані про вилучені речі й документи фіксуються недостатньо чітко. При проведенні перевірок прокурорам варто звертати увагу на цю обставину. Не викликає сумніву, що чіткий опис вилучених речей і документів значною мірою підсилює доказове значення зафіксованої

інформації. З іншого боку, це служить і важливою гарантією охорони інтересів власника речей у випадку, якщо за результатами розгляду справи вони мають бути повернуті власнику. Із цих позицій уявляється доцільним законодавчо закріпити положення про те, що протокол вилучення речей і документів повинен складатися в двох примірниках, один з яких обов'язково передається особі, щодо якої цей захід було застосовано. Також необхідно визначити компетенцію прокурора щодо вжиття заходів у випадку оскарження заінтересованою особою підстав та порядку адміністративного затримання, особистого огляду, огляду речей і вилучення речей та документів.

Висновок. Ці й подібні порушення закону при застосуванні заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення породжують значну кількість скарг, що надсилаються громадянами в різні інстанції, в тому числі й органи прокуратури. Вважаємо, що ці аспекти адміністративно-юрисдикційної діяльності повинні стати об'єктом пильної уваги з боку прокурорських працівників, що підніме на інший, вищий, рівень довіри громадськості до цього державного органу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс України об административних правонарушениях от 07.12.1984 г. № 8073-X // ВВР УССР – 1984. – № 51. – С. 1122.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань удосконалення діяльності прокуратури: Закон України від 18 вересня 2012 року № 5288-VI // Електронний ресурс] офіційний сайт Верховної Ради України // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5288-17>.
3. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №4. – Ст. 14.
4. Агеєв О.В. Прокурор як суб'єкт адміністративного процесу: Дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Агеєв Олександр Володимирович. – Харківський національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2006. – 199 с.
5. Коломоець Т.О. Прокурор в адміністративно-юрисдикційних провадженнях: питання теорії та практики: монографія / Т.О. Коломоець, О.В. Шемякін. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2012. – 220 с.
6. Іщук О.С. Нагляд прокуратури за законністю притягнення до адміністративної відповідальності / О.С. Іщук // Європейські перспективи. – 2011. – № 1. – ч.2. – С. 75-81.
7. Шемчук В.В. Прокурорський нагляд за законністю притягнення до адміністративної відповідальності / В.В. Шемчук // Право і безпека. – №6. – 2007. – С. 94-98.
8. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
9. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України від 16.01.2015 р. – № 2-3. – Стор. 54. – Ст. 12.
10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282.
11. Інструкція з організації діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх справ України, направленої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань: Наказ МВС України 28.04.2009 № 181 [Електронний ресурс] офіційний сайт Верховної Ради України // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0786-09>.
12. Аналітична довідка за результатами діяльності служб та підрозділів Департаменту громадської безпеки МВС України у 2009 році. – К.: ДГБ МВС України, 2010. – 49 с.